

LA ZI

Legislația insolvenței

Ediție coordonată și prefatăă de
prof. univ. dr. Gheorghe Piperea

actualizat noiembrie 2018

Editura C.H. Beck
București 2018

AVERTISMENT!

Având în vedere amploarea luată de fenomenul fotocopierii lucrărilor de specialitate, mai ales în domeniul Dreptului, atragem atenția că, potrivit art. 14 și 196 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, reproducerea operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe, dacă respectiva reproducere a fost efectuată fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de legea menționată, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare sau cu amendă. Prin *reproducere*, conform legii, se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloace și sub orice formă.

Nu vă faceți părtași la distrugerea cărții!

Editura C.H. Beck este acreditată CNATDCU și este considerată editură cu prestigiu recunoscut.

Legislația insolvenței

Copyright © 2018 – Editura C.H. Beck

Toate drepturile rezervate Editurii C.H. Beck

Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii C.H. Beck
Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROMÂNIA [Legislație]

Legislația insolvenței : actualizat noiembrie 2018. - Ed. a 14-a, reviz. /

ed. coord. și pref. de prof. univ. dr. Gheorghe Piperea. - București : Editura

C.H. Beck, 2018

Index

ISBN 978-606-18-0826-7

I. Piperea, Gheorghe (ed.) (pref.)

34

Editura C.H. Beck

Calea Plevnei, Nr. 172, Et. 3-4, Sector 6, București, 060015

Tel.: 021.410.08.47; 021.410.08.73

Fax: 021.410.08.48

E-mail: comenzi@beck.ro

Redactor: Adrian Condrașov

Cuprins

Prefață V

Prefață la ediția din 2018 IX

1. Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență 1
2. Regulamentul (UE) nr. 2015/848 privind procedurile de insolvență (reformare) 168
3. Legea nr. 503/2004 privind redresarea financiară, falimentul, dizolvarea și lichidarea voluntară în activitatea de asigurări, *republicată* 242
4. Ordinul nr. 520/C/2007 privind aprobarea tarifelor de publicare în Buletinul procedurilor de insolvență a actelor de procedură emise de administratorii și lichidatorii judiciari 263
5. Ordinul nr. 521/C/2007 privind aprobarea tarifelor pentru eliberarea de copii de pe Buletinul procedurilor de insolvență, copii certificate de pe actele de procedură publicate și furnizarea de informații din Buletinul procedurilor de insolvență 264
6. O.U.G. nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență, *republicată* 267
7. O.U.G. nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale 301

Anexe

- Statutul privind organizarea și exercitarea profesiei de practician în insolvență* 332
- Codul de etică profesională și disciplină al Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România* 405

Tabele de corespondențe

Tabel de corespondențe Codul insolvenței – Reglementări anterioare	412
Tabel de corespondențe Legea nr. 85/2006 – Codul insolvenței.....	425
Tabel de corespondențe Legea nr. 637/2002 – Codul insolvenței.....	431
Tabel de corespondențe O.G. nr. 10/2004 – Codul insolvenței.....	432
Tabel de corespondențe Legea nr. 503/2004 – Codul insolvenței.....	433
Tabel de corespondențe Legea nr. 381/2009 – Codul insolvenței.....	434
Note privind modificări terminologice	435
Index	437

„Codul” insolvenței

Legea nu este un cod în adevăratul sens al cuvântului, întrucât ar fi fost necesară parcurgerea unei proceduri prealabile (adoptarea unor Teze, prin hotărâre a Guvernului). De altfel, proiectul inițial preconiza nu un cod, și nici măcar o lege nouă, ci reunirea într-un codex a diverselor reglementări în materie, plus o necesară ajustare sau coordonare a textelor care păreau a fi în divergență (spre exemplu, în actele normative relative la insolvența societăților bancare și a celor de asigurări se vorbea de insolvabilitate în loc de insolvență).

În cei aproape doi ani de aplicare a noii legislații a insolvenței dezbaterile și comentariile privitoare la interpretarea noilor texte legale au fost intense. Iată câteva caracteristici ce ies în evidență prin inedit:

1. Legea conține proceduri de prevenție a insolvenței, acestea fiind alăturate, în cuprinsul aceleiași reglementări, procedurilor propriu-zise de insolvență. Din păcate, acestea nu sunt proceduri mai suplă și nici mai eficiente, întrucât se mențin greșelile conceptuale din Legea nr. 381/2009 (de exemplu: decăderi din dreptul la o procedură de prevenție prin concordat pentru fapte penale ale acționarilor), precum și cerința ca votul fiscalului să fie precedat de o procedură de aprobare a ajutorului de stat; în plus, pragul de 75% pentru omologare este prohibitiv.

2. În ceea ce privește deschiderea voluntară a procedurii insolvenței, debitorul trebuie să atașeze cererii de deschidere a procedurii dovada notificării fiscalului cu intenția de a se pune sub protecția tribunalului. Nu rezultă din lege care va fi sancțiunea omisiunii depunerii acestei notificări. În cazul cererii creditorului, i se permite debitorului să achite creanța până la primul termen, ceea ce va favoriza abuzurile de drept, întrucât creditorii vor folosi cererile de insolvență ca mijloc de presiune. În privința procedurii de judecată a cerilor de deschidere a procedurii insolvenței, Legea nr. 85/2014 a înțeles să excludă de la aplicare procedura verificării, prevăzută de art. 200 NCPD, fiind posibilă astfel respectarea termenelor scurte (10 zile, în cazul cererii debitorului, 30 zile în cazul cererii creditorului). Un alt aspect inedit este generat de posibilitatea solicitării unor măsuri asiguratorii sau suspensive de executare în prealabilul judecării unor cereri de insolvență – sechestrul pe bunurile debitorului (când cererea de deschidere a procedurii aparține unor creditori) sau suspendarea provizorie a executărilor silite (când cererea aparține debitorului) – acestea din urmă sunt o implementare (un pic târzie, dar bine-venită) a unor soluții din Regulamentul nr. 1346/2000.

ceea ce înseamnă că salvarea IMM-urilor și chiar a companiilor mari, dar private, va deveni aproape imposibilă. Mai mult chiar, fiscalul va dobândi dreptul la o accelerare a procedurii de recunoaștere a creanțelor fiscale curente și, mai ales, de trecere la faliment pentru neplata acestor creanțe. Mă întreb dacă fiscalul își poate asuma riscul de a arunca în stradă zeci de mii sau poate chiar sute de mii de salariați care lucrează în întreprinderile private insolvente. În fine, conversia creanțelor bugetare în acțiuni sau părți sociale la societățile insolvente poate să pară o idee interesantă de re-preluare temporară de către stat a controlului unei părți din economie (așa cum s-a întâmplat în țările UE sau în SUA atunci când au fost salvate de la faliment, cu bani publici, mari corporații sau bănci), dar respectiva operațiune juridică este o formă indirectă de ștergere a datoriilor către stat, ceea ce înseamnă ajutor de stat, cu consecințele de rigoare. În altă ordine de idei, pentru o creanță curentă a fiscalului, neachitată în perioada de observație sau de reorganizare, fiscalul va putea începe o executare silită, ceea ce contravine unuia dintre principiile fundamentale ale insolvenței, acela după care executările silite individuale se întrerup pe toată perioada insolvenței. Mă întreb cum se va putea derula o executare silită a bunurilor și veniturilor debitorului, de vreme ce acestea sunt indisponibilizate, conform legii, pentru alte destinații decât plata creanțelor curente și a creanțelor din planul de reorganizare.

Există, totuși, câteva idei laudabile care sunt inserate în Legea insolvenței nr. 85/2014 prin O.U.G. nr. 88/2018. Spre exemplu, se prevede expres că o creanță bugetară poate fi parțial ștearsă printr-un plan de insolvență, dar cu condiția să nu depășească 50% din valoarea nominală, iar măsura să fie evaluată printr-un test al investitorului privat care să arate că, în caz de faliment, creditorul ar primi mai puțin decât i s-ar propune printr-un plan de reorganizare, iar un creditor privat și diligent ar vota un asemenea plan. Până acum, niciun plan de reorganizare nu era votat sau acceptat tacit de fisc dacă nu prevedea plata integrală a creanțelor fiscale. De asemenea, creanțele bugetare pot fi cesionate, în vederea preluării debitorului și a salvării sale, ceea ce în legislația anterioară era interzis, cu consecința pierderii oportunității salvării unor locuri de muncă generate de o întreprindere a debitorului redresabilă.

Rămâne de văzut care va fi reacția practicii la această nouă reglementare. Este cert, însă, că procedura insolvenței este dintre cele mai dinamice domenii ale dreptului comercial, atât din perspectivă legislativă, cât și din punctul de vedere al jurisprudenței.

Prof. univ. dr. Gheorghe Piperea

1. Legea privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

nr. 85/2014

(M.Of. nr. 466 din 25 iunie 2014)

cu modificările și completările aduse prin: **Legea nr. 312/2015¹⁾** privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar (M.Of. nr. 920 din 11 decembrie 2015); **Legea nr. 62/2016** pentru completarea art. 75 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență (M.Of. nr. 295 din 19 aprilie 2016); **Legea nr. 1/2017** privind eliminarea unor taxe și tarife, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M.Of. nr. 15 din 6 ianuarie 2017); **O.U.G. nr. 88/2018** pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative (M.Of. nr. 840 din 2 octombrie 2018)

Cuprins

Art.

Titlul preliminar	1-5
Capitolul I. Domeniul de reglementare	1-3
Capitolul II. Principiile fundamentale ale procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență. Definiții.....	4-5
Secțiunea 1. Principii	4
Secțiunea a 2-a. Definiții.....	5
Titlul I. Proceduri de prevenire a insolvenței	6-37
Capitolul I. Dispoziții generale.....	6-9
Capitolul II. Mandatul ad-hoc.....	10-15

¹⁾ Potrivit Legii nr. 312/2015: „Art. 222. (1) Dispozițiile Legii nr. 85/2014 referitoare la anularea sau inopozabilitatea actelor prejudiciabile masei creditorilor nu se aplică transferurilor de active, drepturi sau obligații de la o instituție supusă rezoluției către o altă entitate, efectuate în virtutea aplicării unui instrument de rezoluție, a exercitării unei competențe de rezoluție sau a utilizării unui instrument public de stabilizare financiară”.

Capitolul III. Concordatul preventiv	16-37
Secțiunea 1. Beneficiarii procedurii. Organele care aplică procedura	16-25
Secțiunea a 2-a. Încheierea și omologarea concordatului preventiv	26-33
Secțiunea a 3-a. Închiderea procedurii concordatului preventiv	34-37
Titlul II. Procedura insolvenței	38-272
Capitolul I. Dispoziții comune	38-182
Secțiunea 1. Aspecte generale	38-39
Secțiunea a 2-a. Organele care aplică procedura. Participanții	
la procedură	40-64
§1. Instanțele judecătorești	41-44
§2. Judecătorul-sindic	45-46
§3. Adunarea creditorilor. Comitetul creditorilor	47-51
§4. Administratorul special	52-56
§5. Administratorul judiciar	57-62
§6. Lichidatorul judiciar	63-64
Secțiunea a 3-a. Deschiderea procedurii și efectele acesteia	65-98
§1. Cererile introductive	65-70
§2. Deschiderea procedurii și efectele deschiderii procedurii	71-98
Secțiunea a 4-a. Primele măsuri. Întocmirea tabelului de creanțe.	
Contestațiile	99-114
Secțiunea a 5-a. Situația unor acte juridice ale debitorului	115-131
§1. Aspecte generale	115-116
§2. Anularea actelor frauduloase	117-122
§3. Situația contractelor în derulare	123-131
Secțiunea a 6-a. Reorganizarea	132-144
§1. Planul	132-140
§2. Perioada de reorganizare	141-144
Secțiunea a 7-a. Falimentul și lichidarea activelor	145-168
§1. Măsuri premergătoare lichidării	151-153
§2. Efectuarea lichidării	154-158
§3. Distribuirea sumelor realizate în urma lichidării	159-168
Secțiunea a 8-a. Atragerea răspunderii pentru intrarea în insolvență	169-173
Secțiunea a 9-a. Închiderea procedurii	174-182
Capitolul II. Dispoziții speciale privind procedura insolvenței	
grupului de societăți	183-203
Secțiunea 1. Prevederi speciale privind competența și organele	
care aplică procedura	185-191
Secțiunea a 2-a. Deschiderea procedurilor	192-196
Secțiunea a 3-a. Măsuri procedurale	197-203

Capitolul III. Dispoziții privind falimentul instituțiilor de credit	204-241
Secțiunea 1. Dispoziții speciale	204-212
Secțiunea a 2-a. Deschiderea procedurii și efectele acesteia	213-225
Secțiunea a 3-a. Tranzacții privind cumpărarea de active	
și asumarea de pasive	226-234
Secțiunea a 4-a. Răspunderea organelor de conducere,	
a cenzorilor și a personalului de execuție sau cu atribuții	
de control din instituția de credit ajunsă în faliment	235-236
Secțiunea a 5-a. Închiderea procedurii	237
Secțiunea a 6-a. Alte dispoziții	238-241
Capitolul IV. Dispoziții privind falimentul societăților	
de asigurare/reasigurare	242-272
Secțiunea 1. Dispoziții generale	242-272
§1. Falimentul	245-261
§2. Deschiderea procedurii falimentului. Efectele	
deschiderii procedurii	262-267
Secțiunea a 2-a. Răspunderea organelor de conducere	
ale societății de asigurare/reasigurare	268-270
Secțiunea a 3-a. Închiderea procedurii	271-272
Titlul III. Insolvența transfrontalieră	273-336
Capitolul I. Dispoziții generale	273
Capitolul II. Raporturile cu statele terțe	274-304
Capitolul III. Dispoziții privind coordonarea procedurii	
insolvenței grupurilor de societăți	305-311
Capitolul IV. Reglementarea raporturilor de drept internațional	
privat în domeniul falimentului instituțiilor de credit	312-322
Capitolul V. Reglementarea raporturilor de drept internațional	
privat în domeniul falimentului societăților	
de asigurare/reasigurare	323-336
Secțiunea 1. Domeniul de aplicare. Competențe și legea aplicabilă	323-328
Secțiunea a 2-a. Informarea și drepturile creditorilor de asigurări	329-330
Secțiunea a 3-a. Reguli privind procedura falimentului, aplicabilă	
sucursalelor societăților de asigurare/reasigurare din alte state	
membre ale Uniunii Europene, care au sediul în România	331-335
Secțiunea a 4-a. Sucursalele societăților de asigurare/reasigurare	
din statele terțe	336
Titlul IV. Sancțiuni	337
Titlul V. Dispoziții tranzitorii și finale	338-344

Titlul preliminar

Capitolul I. Domeniul de reglementare

Art. 1. [Obiectul legii]¹⁾ Prezenta lege stabilește regulile în domeniul prevenirii insolvenței și al insolvenței.

Art. 2. [Scopul legii] Scopul prezentei legi este instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a șanse de redresare a activității acestuia.

Art. 3. [Domeniu de aplicare] (1) Procedurile prevăzute de prezenta lege se aplică profesioniștilor, astfel cum sunt definiți la art. 3 alin. (2) din Codul civil cu excepția celor care exercită profesii liberale, precum și a celor cu privire la care se prevăd dispoziții speciale în ceea ce privește regimul insolvenței lor.

(2) Procedura prevăzută de prezenta lege se aplică și regiilor autonome.

(3) Procedura prevăzută de prezenta lege nu este aplicabilă unităților și instituțiilor de învățământ preuniversitar, universitar și entităților prevăzute la art. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul II. Principiile fundamentale ale procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență. Definiții

Secțiunea 1. Principii

Art. 4. [Principii] Prevederile prezentei legi se bazează pe următoarele principii:

1. maximizarea gradului de valorificare a activelor și de recuperare a creanțelor;
2. acordarea unei șanse debitorilor de redresare eficientă și efectivă a afacerii, fie prin intermediul procedurilor de prevenire a insolvenței, fie prin procedura de reorganizare judiciară;
3. asigurarea unei proceduri eficiente, inclusiv prin mecanisme adecvate de comunicare și derulare a procedurii într-un timp util și rezonabil, într-o manieră obiectivă și imparțială, cu un minim de costuri;

¹⁾ Denumirile marginale ale articolelor Legii nr. 85/2014 au fost introduse de către redacția Editurii, în scopul facilitării utilizării textului legii. În varianta oficială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, articolele Legii nr. 85/20014 nu au denumiri marginale.

4. asigurarea unui tratament egal al creditorilor de același rang;
5. asigurarea unui grad ridicat de transparență și previzibilitate în procedură;
6. recunoașterea drepturilor existente ale creditorilor și respectarea ordinii de prioritate a creanțelor, având la bază un set de reguli clar determinate și uniform aplicabile;

7. limitarea riscului de credit și a riscului sistemic asociat tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate prin recunoașterea compensării cu exigibilitate imediată în cazul insolvenței sau al unei proceduri de prevenire a insolvenței unui cocontractant, având ca efect reducerea riscului de credit la o sumă netă datorată între părți sau chiar la zero atunci când, pentru acoperirea expunerii nete, au fost transferate garanții financiare;

8. asigurarea accesului la surse de finanțare în procedurile de prevenire a insolvenței, în perioada de observație și de reorganizare, cu crearea unui regim adecvat pentru protejarea acestor creanțe;

9. fundamentarea votului pentru aprobarea planului de reorganizare pe criterii clare, cu asigurarea unui tratament egal între creditorii de același rang, a recunoașterii priorităților comparative și a acceptării unei decizii a majorității, urmând să se ofere celorlalți creditori plăți egale sau mai mari decât ar primi în faliment;

10. favorizarea, în procedurile de prevenire a insolvenței, a negocierii/renegocierii amiabile a creanțelor și a încheierii unui concordat preventiv;

11. valorificarea în timp util și într-o manieră cât mai eficientă a activelor;

12. în cazul grupului de societăți, coordonarea procedurilor de insolvență, în scopul abordării integrate a acestora;

13. administrarea procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență de către practicieni în insolvență și desfășurarea acestora sub controlul instanței de judecată.

Secțiunea a 2-a. Definiții

Art. 5. [Termeni și expresii] (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile au următoarele semnificații:

1. *acord de compensare bilaterală (netting)* reprezintă:

a) orice acord master de netting – orice înțelegere sau clauză în cadrul unui contract financiar calificat dintre două părți, prin care se prevede un netting al unor plăți ori o îndeplinire a unor obligații sau o realizare a unor drepturi prezente ori viitoare rezultând din sau având legătură cu unul ori mai multe contracte financiare calificate;

b) orice acord master – master de netting – orice acord master de netting între două părți, prin care se prevede netting-ul între două sau mai multe acorduri master de netting;